

Na podlagi četrtega odstavka 20. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23 – ZDU-1O) Vlada Republike Slovenije izdaja

Uredbo o uporabi javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G in za spodbujanje povezljivosti

I. Splošne določbe

1. člen
(vsebina)

Ta uredba določa pogoje za uporabo javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo pasivnih mobilnih omrežij in za spodbujanje povezljivosti v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. 6. 2012, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2021/1237 z dne 23. julija 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 270 z dne 29. 7. 2021, str. 39) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU).

2. člen
(pomen izrazov)

(1) Izraz »sofinancer projekta« pomeni državni organ ali organ samoupravne lokalne skupnosti, ki dodeljuje javna sredstva.

(2) Izraz »gospodinjstvo« pomeni naseljeno stanovanje, to je stanovanje, v katerem je prijavljeno stalno ali začasno prebivališče.

(3) Izrazi »veleprodajni dostop«, »gradbena dela v povezavi s širokopasovno infrastrukturo«, »vod«, »fizična razvezava«, »pasivno omrežje«, »prostori s priključkom«, »spodbujevalci socialno-ekonomskega razvoja« in »koridor 5G« v tej uredbi imajo enak pomen, kot ga določa Uredba 651/2014/EU.

(4) Preostali izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo enak pomen, kot je določen v Zakonu o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23 – ZDU-1O; v nadaljnjem besedilu: zakon).

3. člen
(področje uporabe)

(1) Ta uredba se uporablja za uporabo javnih sredstev:

- za gradnjo visokozmogljivih fiksni širokopasovni omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksni omrežij do višine 100 milijonov evrov skupni stroškov na projekt, dodeljeni v obliki nepovratni sredstev,
- za gradnjo pasivni mobilni omrežij 5G do višine 100 milijonov evrov skupni stroškov na projekt, dodeljeni v obliki nepovratni sredstev,
- za projekte skupnega interesa na področju vseevropske infrastrukture za digitalno povezljivost, ki se financirajo na podlagi Uredbe (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014 (UL L št. 249 z dne 14. 7. 2021, str. 38) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/1153/EU) ali so na podlagi te uredbe prejeli oznako »pečat odličnosti«, do višine 100 milijonov evrov skupni stroškov na projekt, dodeljeni v obliki nepovratni sredstev,
- za pomoč v obliki shem bonov za povezljivost, ki v obdobju 24 mesecev v skupni vrednosti na ravni celotne države ne presega 50 milijonov evrov javni sredstev.

(2) Za uporabo javni sredstev, za projekte kateri skupna vrednost presega zneske iz prejšnjega odstavka, je potrebna priglasitev Evropski komisiji.

II. Gradnja visokozmogljivih fiksni širokopasovni omrežij in pasivni mobilni omrežij 5G

4. člen

(upravičene vrste naložb in upravičeni stroški)

(1) Upravičeni stroški javnega sofinanciranja gradnje visokozmogljivih fiksni širokopasovni omrežij in pasivni mobilni omrežij 5G so vsi stroški izgradnje, ki so povezani z gradnjo fiksne širokopasovne omrežja oziroma nadgradnjo ali razširitvijo obstoječih fiksni omrežij za povezavo gospodinjstev in spodbujevalcev socialno-ekonomskega razvoja ter gradnjo pasivni mobilni omrežij 5G. Upravičeni stroški so tudi stroški najema ter nakupa obstoječe infrastrukture in omrežij. Strošek najema in neodtujljive, neomejene in nepreklicne pravice do uporabe (IRU) obstoječe infrastrukture in omrežij za obdobje največ 20 let postane upravičen strošek s predložitvijo dokazila operaterja o plačilu takšnega stroška.

(2) Za upravičene stroške iz prejšnjega odstavka se štejejo tudi stroški, ki nastanejo pri izgradnji omrežja z lastnimi sredstvi in zaposlenimi.

(3) Stroški se ne smejo dvojno financirati iz različni virov javni sredstev.

(4) Upravičeni sta naslednji vrsti naložb:

- gradnja visokozmogljivih fiksni širokopasovni omrežij oziroma nadgradnja ali razširitev obstoječih fiksni omrežij za omogočanje širokopasovne dostopa gospodinjstev in spodbujevalcev socialno-ekonomskega razvoja na območjih, na katerih ni omrežja, ki bi lahko zanesljivo zagotavljalo hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s v smeri proti uporabniku, ali zanje na podlagi poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona ni bil izkazan tržni interes za gradnjo v treh letih od objave načrtovanega ukrepa,
- gradnja pasivni mobilni omrežij 5G na območjih, na katerih mobilna omrežja niso bila zgrajena ali na katerih so na voljo le mobilna omrežja, ki lahko podpirajo mobilne

storitve do tehnologije največ 3G in na katerih ni mobilnih omrežij 4G ali 5G ali na podlagi poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona ni bil izkazan tržni interes za gradnjo mobilnih omrežij 4G ali 5G v naslednjih treh letih

(5) Omrežje, gradnjo oziroma nadgradnjo ali razširitev katerega se sofinancira, mora zagotoviti vsaj podvojitev hitrosti prenosa v primerjavi z obstoječimi ali načrtovanimi omrežji, glede katerih je bil izveden postopek poizvedovanja po tržnem interesu, vendar ne manj kot zanesljivo zagotavljati hitrosti prenosa proti uporabniku 300 Mb/s in hitrosti prenosa od uporabnika 100 Mb/s.

(6) Naložb v gradnjo mobilnih omrežij po tej uredbi operaterji ne morejo uveljavljati kot izpolnjevanje obveznosti glede pokritosti, ki izhajajo iz pogojev iz odločb o dodelitvi radijskih frekvenc.

5. člen

(pogoji za dodelitev javnih sredstev za gradnjo fiksnih visokozmogljivih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij)

(1) Javna sredstva za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij za omogočanje širokopasovnega dostopa gospodinjstev in spodbujevalcev socialno ekonomskega razvoja se lahko dodelijo le, kadar so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:

1. kjer je iz geografskega pregleda o dosegu širokopasovnih omrežij iz prvega odstavka 18. člena zakona razvidno, da na določenem območju Republike Slovenije ni fiksnega omrežja, ki bi lahko zanesljivo zagotavljalo hitrosti prenosa proti uporabniku najmanj 100 Mb/s,
2. za gradnjo takih omrežij v treh letih od objave načrtovanega ukrepa pomoči ni izkazan tržni interes na podlagi poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona,
3. omrežja se morajo načrtovati in graditi kot odprta komunikacijska omrežja, do katerih pod enakimi pogoji lahko dostopajo vsi operaterji, ne glede na morebitno spremembo lastništva, vodenja ali upravljanja subvencioniranega omrežja, pri čemer:

- operater omrežja nudi najširši možen aktiven in pasiven veleprodajni dostop pod poštenimi in nediskriminacijskimi pogoji, vključno s fizično razvezavo oziroma namesto te z virtualno razvezavo, če Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) določen proizvod virtualnega dostopa z odločbo iz 148. člena zakona določi za enakovrednega fizični razvezavi,
- se aktiven veleprodajni dostop odobri za vsaj sedem let,
- veleprodajni dostop do fizične infrastrukture, vključno z dostopom do vodov in drogov, ni časovno omejen,
- so vodi, za katerih gradnjo se dodeli pomoč, dovolj veliki, da se lahko uporabljajo za vsaj tri omrežja in različne omrežne topologije,
- enaki pogoji dostopa veljajo za celotno subvencionirano omrežje, vključno z deli omrežja, kjer se uporabljajo obstoječe infrastrukture.

(2) Sofinancer projekta upošteva naslednje podatke iz geografskega pregleda iz 1. točke prejšnjega odstavka:

- pri izključno fiksnih omrežjih na ravni naslova na podlagi podatkov o prostorih s priključkom,
- pri fiksnih brezžičnih širokopasovnih dostopovnih omrežjih na ravni naslova na podlagi podatkov o prostorih s priključkom ali na podlagi mreže odsekov velikosti največ 100 x 100 metrov.

6. člen

(pogoji za dodelitev javnih sredstev za gradnjo mobilnih omrežij 5G)

(1) Javna sredstva za gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G se lahko dodelijo le, kadar so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:

1. kjer je iz geografskega pregleda o dosegu mobilnih širokopasovnih omrežij iz prvega odstavka 18. člena zakona razvidno, da na določenem območju Republike Slovenije ni omrežja, ki bi lahko zanesljivo zagotavljalo hitrosti prenosa proti uporabniku najmanj 100 Mb/s,
2. za gradnjo takih omrežij v treh letih od objave načrtovanega ukrepa pomoči ni izkazan tržni interes na podlagi poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona,
3. omrežja se morajo načrtovati in graditi kot odprta komunikacijska omrežja, do katerih pod enakimi pogoji lahko dostopajo vsi operaterji, ne glede na morebitno spremembo lastništva, vodenja ali upravljanja subvencioniranega omrežja, pri čemer:
 - operater omrežja nudi najširši možen aktiven in pasiven veleprodajni dostop pod poštenimi in nediskriminacijskimi pogoji,
 - se aktivni veleprodajni dostop odobri za vsaj sedem let,
 - veleprodajni dostop do fizične infrastrukture, vključno z dostopom do vodov in drogovi ni časovno omejen,
 - so vodi, za katerih gradnjo se dodeli pomoč, dovolj veliki, da se lahko uporabljajo za vse obstoječe operaterje mobilnih omrežij in vsaj enega dodatnega operaterja mobilnih omrežij,
 - enaki pogoji dostopa veljajo za celotno subvencionirano omrežje, vključno z deli omrežja, kjer se uporabljajo obstoječe infrastrukture.

(2) Sofinancer projekta iz geografskega pregleda iz 1. točke prejšnjega odstavka upošteva podatke na podlagi mreže odsekov velikosti največ 100 x 100 metrov.

7. člen

(javno posvetovanje)

(1) Pred izvedbo postopka iz 8. člena te uredbe sofinancer projekta na svojih spletnih straneh objavi informacijo glede glavnih značilnosti načrtovanega ukrepa, s katerim se dodeljujejo javna sredstva, in seznam geografskih ciljnih območij, opredeljenih na podlagi geografskega pregleda o dosegu širokopasovnih omrežij iz 18. člena zakona in na podlagi izvedenega postopka poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona.

(2) Sofinancer projekta zbira mnenja zainteresirane javnosti v roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni. Zainteresirana javnost lahko poda pripombe k načrtovanemu ukrepu, s katerim se dodeljujejo javna sredstva, in poda obrazložene nove informacije glede obstoječih omrežij.

(3) Sofinancer projekta obvesti agencijo o javnem posvetovanju iz prvega odstavka tega člena. Agencija na svojih spletnih straneh objavi povezavo na javno posvetovanje.

8. člen

(postopek dodelitve javnih sredstev)

(1) Javna sredstva se dodelijo operaterjem na podlagi preglednega, odprtega, nediskriminacijskega in konkurenčnega postopka v skladu s predpisi o javnih finančah ob

spoštovanju načela tehnološke nevtralnosti in na podlagi ekonomsko najugodnejše ponudbe, pri čemer:

- se vnaprej določi objektivna, pregledna in nediskriminacijska kvalitativna merila za dodelitev pomoči,
- se pri ponudbah podobne kakovosti pomoč dodeli ponudniku z najnižjim zahtevanim zneskom pomoči.

(2) Projekt, ki so mu dodeljena javna sredstva, mora prispevati k znatnemu izboljšanju oziroma veliki spremembi v primerjavi z omrežji, ki obstajajo ali katerih gradnja se načrtuje v treh letih od datuma objave načrtovanega ukrepa dodelitve javnih sredstev.

(3) Za znatno izboljšanje oziroma veliko spremembo iz prejšnjega odstavka se šteje, kadar so z uporabo javnih sredstev izvedene znatne nove naložbe v fiksno širokopasovno ali mobilno omrežje ter če subvencionirano omrežje omogoči pomembne nove zmogljivosti na trgu v smislu razpoložljivosti, kapacitet, hitrosti in konkurenčnosti storitev širokopasovnega internetnega dostopa ali mobilnih storitev v primerjavi z obstoječimi ali načrtovanimi omrežji.

(4) Projekt iz drugega odstavka tega člena mora vključevati znatne naložbe v pasivno omrežje, ki presegajo manjše naložbe, povezane zgolj z nadgradnjo aktivnih elementov omrežja.

9. člen (upravičenost do javnih sredstev)

Do dodelitve javnih sredstev ni upravičen operater, ki:

1. je v težavah v skladu z 18. točko 2. člena Uredbe 651/2014/EU,
2. je naslovnik neporavnane naloge za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdržljivo z notranjim trgov,
3. je naslovnik neporavnane naloge za vračilo preveč izplačane pomoči po pravilu de minimis ali državne pomoči na podlagi predhodnega poziva ministrstva, pristojnega za finance,
4. ima na dan vložitve vloge neporavnane zapadle davčne obveznosti in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, v višini, ki presega 50 eurov,
5. ne izplačuje redno plač in socialnih prispevkov.

10. člen (vloga)

Operater, ki kandidira za sofinanciranje projekta s sredstvi iz prve in druge alineje prvega odstavka 3. člena te uredbe, mora predložiti vlogo pred začetkom izvajanja projekta. Vloga vsebuje najmanj naslednje podatke:

1. podatke o operaterju,
2. poslovni načrt projekta, vključno z datumom začetka in dokončanja,
3. lokacijo projekta,
4. seznam stroškov projekta,
5. vrsto pomoči in znesek javnega sofinanciranja, potrebnega za projekt,
6. izjavo o izpolnjevanju pogoja iz 1. točke prejšnjega člena,
7. soglasje operaterja, da sofinancer projekta iz javnih evidenc pridobi podatke o izpolnjevanju pogojev iz 2. do 5. točke prejšnjega člena.

11. člen
(cena in pogoji veleprodajnega dostopa)

- (1) Cena veleprodajnega dostopa do omrežja, zgrajenega z javnimi sredstvi iz prve in druge alineje prvega odstavka 3. člena te uredbe, temelji:
- na objavljenih povprečnih veleprodajnih cenah, ki prevladujejo na drugih primerljivih in bolj konkurenčnih območjih v Republiki Sloveniji ali v Evropski uniji, ali
 - če takih objavljenih cen ni, na reguliranih cenah, ki jih je agencija že določila na zadevnih upoštevni trgih in storitvah, ali
 - če objavljenih ali reguliranih cen ni, se cene določijo v skladu s stroškovno naravnostjo in metodologijo, določeno v zakonu in na njegovi podlagi sprejetih podzakonskih predpisih ali aktih.
- (2) Sofinancer projekta se pred izvedbo postopka dodelitve javnih sredstev o pogojih veleprodajnega dostopa, vključno s ceno, posvetuje z agencijo.

12. člen
(spremljanje stroškov in prihodkov sofinanciranega omrežja)

- (1) Operater sofinanciranega omrežja mora v času trajanja pogodbe o sofinanciranju stroške in prihodke sofinanciranega omrežja knjigovodsko ločeno evidentirati in do 31. marca tekočega leta sofinancerju projekta poročati o izvajanju projekta za preteklo leto. Iz poročila morajo biti razvidni stroški in prihodki od zgrajenega omrežja na letni ravni ter dosežen dobiček.
- (2) Sofinancer projekta preveri na podlagi poročil in dokazil operaterjev, ki so omrežja zgradili z javnimi sredstvi iz prve in druge alineje prvega odstavka 3. člena te uredbe, ali so bili prihodki od zgrajenega omrežja na letni ravni višji od stroškov in je bil na zgrajenem omrežju v tem obdobju ustvarjen dobiček.
- (3) Celotni dobiček, ki je ustvarjen na subvencioniranih omrežjih v višini, ki je nad povprečnim dobičkom, je dodatni čisti dobiček. Povprečni dobiček se izračuna na podlagi povprečne stopnje donosnosti naložb v telekomunikacijski panogi po podatkih agencije.
- (4) Če znesek dodeljene pomoči presega 10 milijonov eurov, se dodatni čisti dobiček vrne sofinancerju projekta.

III. Projekti skupnega interesa na področju vseevropske infrastrukture za digitalno povezljivost

13. člen
(pogoji za dodelitev javnih sredstev)

Javna sredstva se lahko dodelijo upravičencem za projekte skupnega interesa na področju vseevropske infrastrukture za digitalno povezljivost le, kadar so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:

- projekti se financirajo na podlagi Uredbe (EU) 2021/1153 ali so na podlagi Uredbe 2021/1153/EU prejeli oznako kakovosti »pečat odličnosti«,

- projekti izpolnjujejo splošne kumulativne pogoje glede združljivosti iz tretjega odstavka 52b člena Uredbe 651/2014/EU,
- projekti spadajo v eno od kategorij upravičenih projektov iz četrtega odstavka 52b člena Uredbe 651/2014/EU in izpolnjujejo vse posebne pogoje glede združljivosti za ustrezno kategorijo projektov iz četrtega odstavka 52b člena Uredbe 651/2014/EU.

IV. Boni za povezljivost

14. člen

(javna sredstva za zagotavljanje povezljivosti)

(1) Sofinancer projekta lahko dodeli javna sredstva za zagotavljanje povezljivosti potrošnikov, ki z operaterjem sklenejo novo pogodbo za storitev širokopasovnega dostopa do interneta ali nadgradijo obstoječo naročnino na storitev, ki zagotavlja hitrost prenosa najmanj 100 Mb/s.

(2) Potrošnik ni upravičen do sredstev iz prejšnjega odstavka v primeru nadgradnje obstoječe naročnine, ki že zagotavlja hitrost prenosa najmanj 100 Mb/s, ali v primeru zamenjave izvajalca storitev dostopa do interneta, ki zagotavlja enako hitrost kot prenosni izvajalec.

15. člen

(upravičeni stroški)

(1) Upravičeni stroški za zagotavljanje povezljivosti so:

- 50 % stroškov za vzpostavitev storitve širokopasovnega dostopa do interneta,
- 50 % stroškov mesečne naročnine na storitev širokopasovnega dostopa do interneta za obdobje največ 24 mesecev, bodisi samostojno bodisi kot del paketa storitev, ki vključuje vsaj potrebno terminalsko opremo za dostop do interneta s hitrostjo najmanj 100 Mb/s proti uporabniku.

(2) Javna sredstva za plačilo upravičenih stroškov iz prejšnjega odstavka se izplačajo operaterju, ki sklene pogodbo s potrošnikom za storitve iz prvega odstavka prejšnjega člena. Operater pri izstavitvi računa potrošniku znesek prejetih javnih sredstev odšteje od višine računa.

16. člen

(pogoji za dodelitev javnih sredstev)

(1) Javna sredstva se lahko dodelijo za projekte pomoči v obliki shem bonov za povezljivost le na območjih, na katerih glede na podatke iz geografskega pregleda iz prvega odstavka 18. člena zakona obstaja vsaj eno omrežje, ki ves čas omogoča zanesljivo zagotavljanje hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s proti uporabniku.

(2) Sofinancer projekta upošteva podatke iz geografskega pregleda v skladu z drugim odstavkom 5. člena te uredbe.

(3) Sofinancer projekta za vsako geografsko ciljno območje na svojih spletnih straneh objavi seznam operaterjev, pri katerih potrošniki lahko uveljavljajo bone za povezljivost. Operaterji, ki ne glede na uporabljen tehnologijo zagotavljajo hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s proti uporabnikom, lahko zahtevajo, da jih sofinancer projekta uvrsti na seznam na podlagi odprtih, preglednih in nediskriminacijskih meril.

17. člen
(pogoji veleprodajnega dostopa)

(1) Operater, ki je vertikalno integriran in ima maloprodajni tržni delež nad 25 %, je upravičen do javnih sredstev iz drugega odstavka 15. člena te uredbe, če na trgu veleprodajnega dostopa vsakemu izvajalcu storitev pod odprtimi, preglednimi in nediskriminacijskimi pogoji ponudi vsaj en veleprodajni dostopovni izdelek, s katerim se lahko zagotovi, da bo lahko izvajalec storitev, ki je zainteresiran za dostop, zanesljivo zagotavljal maloprodajno storitev s hitrostjo prenosa najmanj 100 Mb/s proti uporabniku.

(2) Cena veleprodajnega dostopa iz prejšnjega odstavka se določi na način in pod pogoji, določenimi v 11. členu te uredbe

18. člen
(javno posvetovanje)

(1) Sofinancer projekta pred objavo ukrepa za dodelitev javnih sredstev izvede javno posvetovanje na način in pod pogoji, določenimi v 7. členu te uredbe.

(2) V okviru javnega posvetovanja iz prejšnjega odstavka se objavijo geografska območja, na katerih obstaja vsaj eno omrežje, ki ves čas omogoča zanesljivo zagotavljanje hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s proti uporabniku, operaterji, pri katerih potrošniki lahko uveljavljajo bone za povezljivost, ter zberejo informacije za izračun njihovega tržnega deleža.

19. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Ljubljana, dne

Št.:

EVA 2023-3150-0005

Vlada Republike Slovenije

Predsednik vlade

Dr. Robert Golob

OBRAZLOŽITEV**I. UVOD****1. Pravna podlaga**

Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23 – ZDU-1O; v nadaljnjem besedilu: ZEKom-2) v 20. členu določa, da se sredstva za gradnjo visokozmogljivih omrežij in za spodbujanje povezljivosti lahko zagotovijo tudi iz javnih sredstev v skladu s predpisi Evropske unije, ki urejajo združljivost nekaterih vrst pomoči z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije. V skladu s četrtem odstavkom 20. člena ZEKom-2 vlada z uredbo določi podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena, kot so pogoji za uporabo javnih sredstev, upravičeni stroški, vsebina vloge za javno sofinanciranje projekta, način določitve cene operaterskega dostopa do sofinanciranega omrežja ter vzpostavitev mehanizma za spremljanje in vračilo sredstev.

2. Rok za izdajo predpisa

Rok za izdajo uredbe je šest mesecev od uveljavitve ZEKom-2, to je do 10. maja 2023.

3. Splošna obrazložitev v zvezi s predlogom predpisa, če je potrebna

Predlog uredbe določa pogoje in pravila za dodeljevanje javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih omrežij in za spodbujanje povezljivosti. Pri pripravi predloga se je v sledilo določbam Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L, št. 187 z dne 26. 6. 2014), kot je bila zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2021/1237 z dne 23. julija 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L, št. 270 z dne 29. 7. 2021) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU). Predlog uredbe tako ureja nekatere vidike, ki so bili pred uveljavitvijo ZEKom-2 urejeni v 11. členu Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 – ZIN-B, 54/14 – odl. US, 81/15, 40/17, 189/21 – ZDU-1M in 130/22 – ZEKom-2; v nadaljnjem besedilu: ZEKom-1). Zaradi pogostega spreminjanja Uredbe 651/2014/EU in posledične potrebe po spremembah v nacionalni zakonodaji ZEKom-2 ne ureja več podrobnosti glede dodeljevanja javnih sredstev za namen gradnje omrežij in spodbujanje povezljivosti, temveč so te urejene v predlogu te uredbe, ki se bo v prihodnje spreminjala in dopolnjevala glede na spremembe Uredbe 651/2014/EU.

Zaradi poenostavitve in pospešitve postopkov odobritve ukrepov državne pomoči je Evropska komisija sprejela več uredb o skupinski izjemi, v katerih je opredelila splošne in posebne pogoje za posamezne vrste pomoči, pod katerimi lahko dajalec pomoči dodeli državno pomoč podjetju. Skladnost takšnega ukrepa državne pomoči z zadevno uredbo EU o skupinski izjemi preveri pristojni nacionalni organ, Evropski komisiji pa pošlje povzetek informacij o takem ukrepu in njegovo pravno podlago, na podlagi česar Evropska komisija izda identifikacijsko številko državne pomoči. Uredba 651/2014/EU tako določa izjeme od priglasitve tudi za pomoč za širokopasovno infrastrukturo in za zagotavljanje povezljivosti.

4. Predstavitev presoje posledic na posamezna področja

/

5. Izjava o skladnosti predpisa s pravnimi akti Evropske unije in korelacijska tabela

/

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV**K 1. členu**

Predlog člena ureja vsebino uredbe, to je določitev pogojev za uporabo javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksni širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksni omrežij, gradnjo pasivnih mobilni omrežij in za spodbujanje povezljivosti v skladu z Uredbo 651/2014/EU. Uvodoma je treba pojasniti, da je zaradi poenostavitve in pospešitve postopkov odobritve

ukrepov državne pomoči Evropska komisija sprejela več uredb o skupinski izjemi, v katerih je opredelila splošne in posebne pogoje za posamezne vrste pomoči, pod katerimi lahko dajalec pomoči dodeli državno pomoč podjetju. Skladnost takšnega ukrepa državne pomoči z zadevno uredbo EU o skupinski izjemi preveri pristojni nacionalni organ, Evropski komisiji pa pošlje povzetek informacij o takem ukrepu in njegovo pravno podlago, na podlagi česar Evropska komisija izda identifikacijsko številko državne pomoči. Uredba 651/2014/EU tako določa izjeme od priglasitve tudi za pomoč za širokopasovno infrastrukturo in za zagotavljanje poveztivosti.

K 2. členu

Predlog člena opredeljuje izraze, uporabljene v predlogu uredbe. Glede posameznih izrazov, navedenih v tretjem odstavku tega člena, se predlog uredbe sklicuje na pomen, kot ga določa Uredba 651/2014/EU. Kot je pojasnjeno že v Načrtu razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, so v skladu s sporočilom Evropske komisije z naslovom »Poveztljivost za konkurenčen enotni digitalni trg – evropski gigabitni družbi naproti« glavni spodbujevalci družbeno-gospodarskega razvoja prometna vozlišča, digitalno intenzivna podjetja in glavni izvajalci javnih storitev, to so osnovne in srednje šole, železniške postaje, pristanišča in letališča, stavbe lokalnih organov, univerze, raziskovalna središča, zdravniške ambulante, bolnišnice in stadioni.

Uredba 651/2014/EU navaja, da je izgradnja fiksnega širokopasovnega omrežja med drugim namenjena za povezavo gospodinjstev, pri čemer izraza »gospodinjstvo« podrobneje ne opredeljuje. Ker Zakon o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 52/16, 36/21 in 3/22 – ZDeb) ne vsebuje več opredelitve gospodinjstva, se za namen te uredbe v drugem odstavku 2. člena opredeljuje, kaj se šteje za gospodinjstvo, in sicer gre za naseljeno stanovanje, to je stanovanje, v katerem je prijavljeno stalno ali začasno prebivališče.

Preostali izrazi uporabljeni v tej uredbi imajo enak pomen, kot je določen v ZEKom-2.

K 3. členu

V prvem odstavku 4. člena Uredbe 651/2014/EU so določeni pragovi pomoči, do katerih ni potrebna priglasitev Evropski komisiji. Predlog 3. člena uredbe tako določa, za katere namene se lahko po tej uredbi dodeljujejo javna sredstva ter finančne pragove. Javna sredstva se lahko namenijo za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij, za gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G, za projekte skupnega interesa na področju vseevropske infrastrukture za digitalno poveztljivost ter kot pomoč v obliki shem bonov za poveztljivost. Finančna meja za prve tri namene je 100 milijonov evrov skupnih stroškov na projekt, medtem ko se za pomoč v obliki shem bonov za poveztljivost v dvoletnem obdobju brez priglasitve lahko namenijo 50 milijonov evrov javnih sredstev na ravni države (seštejejo se morebitne lokalne, regionalne in nacionalne sheme pomoči).

K 4. členu

Predlog člena določa upravičene vrste naložb in upravičene stroške javnega sofinanciranja gradnje visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij in pasivnih mobilnih omrežij 5G. Pasivno omrežje v skladu z opredelitvijo iz 137. točke 2. člena Uredbe 651/2014/EU pomeni omrežje brez aktivnih elementov, kot so gradbena infrastruktura, cevovodi, kanali, revizijski jaški, vstopni jaški, temna optična vlakna, omarice, napajalniki, antenske naprave, pasivne antene, drogove, stebre in stolpe. Za upravičene se štejejo vsi stroški izgradnje, ne glede na to, ali upravičenec za izvedbo posameznih del najame zunanega izvajalca ali dela opravi z lastnimi sredstvi oziroma lastnimi zaposlenimi.

Zaradi spodbujanja skupne uporabe obstoječe infrastrukture in omrežij, zmanjševanja stroškov in preprečevanja nepotrebnih posegov v prostor se omogoča, da upravičenec kot upravičene stroške uveljavlja tudi stroške najema ter nakupa obstoječe infrastrukture in omrežij. Na področju elektronskih komunikacij se uporablja tudi institut neodtujljive, neomejene in nepreklicne pravice do uporabe infrastrukture in omrežij, t. i. IRU. IRU je vrsta trajnega pogodbenega dogovora o telekomunikacijskem najemu, ki ga ni mogoče preklicati, med lastnikom omrežja oziroma infrastrukture ter drugo stranko. Stranka kupi pravico do uporabe določene količine zmogljivosti sistema za določeno število let. Pogodbe IRU so skoraj vedno dolgoročne. Glede na navedeno predlog člena predvideva, da se kot upravičen strošek lahko uveljavlja tudi strošek najema in IRU, ki je sklenjen za obdobje največ 20 let. V tem primeru se strošek lahko uveljavlja takoj ob predložitvi ustreznega dokazila o plačilu in ne šele naknadno, ko je takšen dogovor v celoti konzumiran.

Zaradi varovanja javnih sredstev je treba jasno določiti, da se stroški ne smejo dvojno financirati iz različnih virov javnih sredstev. Če bi torej dva različna organa, ki nastopata v vlogi sofinancerja projekta, (npr. ministrstvo in občina) dodelila sredstva za gradnjo omrežij, ne sme priti do dvojnega financiranja za gradnjo omrežij na istem območju.

Sofinancira se lahko samo gradnja visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnja ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij na območjih, na katerih še ni omrežja, ki bi zanesljivo zagotavljalo hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s v smeri proti uporabniku, oziroma gradnja takšnega omrežja na podlagi informacij iz postopka poizvedovanja po tržnem interesu niti ni predvidena v naslednjih treh letih.

Gradnja pasivnih mobilnih omrežij 5G je mogoča le na območjih, na katerih ni mobilnih omrežij oziroma so prisotna le mobilna omrežja, ki lahko podpirajo mobilne storitve do tehnologije največ 3G, ter omrežja tehnologije 4G ali 5G niso načrtovana niti v naslednjih treh letih.

Omrežje, gradnjo katerega se sofinancira, mora zagotoviti vsaj podvojitev obstoječih hitrosti prenosa v primerjavi z obstoječimi ali načrtovanimi omrežji, glede katerih je bil izveden postopek poizvedovanja po tržnem interesu, vendar v nobenem primeru ne manj kot zanesljivo zagotavljati hitrosti prenosa proti uporabniku 300 Mb/s in hitrosti prenosa od uporabnika 100 Mb/s. Če se torej izvede kartiranje in poizvedovanje po tržnem interesu pri hitrosti prenosa 100 Mb/s, mora sofinancirano omrežje zagotavljati hitrost prenosa 300 Mb/s, v primeru kartiranja in poizvedovanja o tržnem interesu na 200 Mb/s, pa mora biti zagotovljena hitrost po uporabi javnih sredstev vsaj 400 Mb/s.

Naložb v gradnjo mobilnih omrežij, sofinanciranih z javnimi sredstvi, operaterji ne morejo uveljavljati kot izpolnitev obveznosti glede doseganja pokrivanja, h katerim so se zavezali v okviru javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc oziroma so jim naložene z odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc po teh javnih razpisih.

K 5. členu

Predlog člena v prvem odstavku določa pogoje za dodelitev javnih sredstev za gradnjo fiksnih visokozmogljivih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij. Zasnova pogojev izhaja že iz tretjega odstavka 11. člena ZEKom-1 z ustreznimi prilagoditvami glede na ZEKom-2 in Uredbo 651/2014/EU. Način upoštevanja podatkov iz geografskega pregleda je določen v skladu s točko a) četrtega odstavka 52. člena Uredbe 651/2014/EU.

K 6. členu

Predlog člena določa pogoje za dodelitev javnih sredstev za gradnjo mobilnih omrežij 5G na enak način, kot je to določeno v prejšnjem členu za fiksna omrežja. Način upoštevanja podatkov iz geografskega pregleda je opredeljen v skladu s točko a) četrtega odstavka 52.a člena Uredbe 651/2014/EU.

K 7. členu

Uredba 651/2014/EU v 52. in 52.a členu določa obveznost izvedbe javnega posvetovanja o glavnih značilnostih načrtovanega ukrepa za dodeljevanje javnih sredstev za gradnjo fiksnih visokozmogljivih širokopasovnih omrežij in mobilnih 5G omrežij. Navedeno pomeni, da mora sofinancer projekta pred objavo javnega razpisa za dodelitev javnih sredstev izvesti javno posvetovanje, ki ne sme biti krajše od 30 dni. V okviru javnega posvetovanja sofinancer projekta objavi glavne značilnosti ukrepa, seznam geografskih ciljnih območij, pripravljenih na podlagi kartiranja, in rezultate postopka poizvedovanja po tržnem interesu. V okviru javnega posvetovanja zainteresirana javnost lahko poda pripombe k načrtovanemu ukrepu in poda obrazložene nove informacije glede obstoječih omrežij. Podane informacije znotraj javnega posvetovanja ne pomenijo obveznosti ponovne izvedbe postopka poizvedovanja po tržnem interesu. Javno posvetovanje se objavi na spletnih straneh sofinancerja projekta, povezavo na javno posvetovanje pa objavi tudi Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) na svojih spletnih straneh (z namenom, da se zagotovi dostopnost vseh informacij na enem mestu – enako v skladu s četrtnim odstavkom 269. člena ZEKom-2 velja za javna posvetovanja državnih organov o osnutkih predpisov in strateških dokumentov). Ob tem je sicer treba pojasniti, da postopka javnega posvetovanja na podlagi te uredbe ne gre enačiti s postopkom javnega posvetovanja po 269. členu ZEKom-2.

K 8. členu

Predlog člena določa postopek za dodelitev javnih sredstev. Javna sredstva se dodeljujejo v skladu s

predpisi o javnih finančah, in sicer na podlagi preglednega, odprtega, nediskriminacijskega in konkurenčnega postopka. Kot prijavitelji lahko nastopajo operaterji, torej fizične in pravne osebe, ki so agenciji sporočile namero o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev. Merila morajo biti določena vnaprej, pri čemer je sofinancer projekta zavezan, da v primeru, da dobi več ponudb podobne kakovosti, izbere ponudbo, za katero se zahteva nižji znesek državne pomoči. Pri tem mora biti spoštovano načelo tehnološke nevtralnosti.

Zahteve, ki jih mora izpolnjevati projekt, ki so mu dodeljena javna sredstva, so opredeljene v skladu s petim odstavkom 52. člena in šestim odstavkom 52.a člena Uredbe 651/2014/EU.

K 9. členu

Predlog člena na enak način kot prej veljavni četrti odstavek 11. člena ZEKom-1 določa primere, v katerih operater ni upravičen do javnih sredstev.

K 10. člen

Predlog člena določa minimalni nabor podatkov, ki jih mora vsebovati vloga operaterja, ki kandidira za sofinanciranje projekta. Podatki iz 1. do 6. točke so prevzeti iz sedmega odstavka 11. člena ZEKom-1, v 7. točki pa je dodano soglasje operaterja, da sofinancer pridobi podatke o izpolnjevanju pogojev iz 9. člena uredbe iz javnih evidenc. Vlagateljem tako ni treba predložiti vseh dokazil, temveč izpolnjevanje pogojev na podlagi njihovega soglasja preveri sofinancer projekta.

K 11. člen

Omrežja, grajena z javnimi sredstvi, morajo biti odprta, kar pomeni, da se omogoči dostop tudi drugim zainteresiranim operaterjem. Cene veleprodajnega dostopa se določijo v skladu z osmim odstavkom 52. člena in devetim odstavkom 52.a člena Uredbe 651/2014/EU.

K 12. členu

Deveti odstavek 52. člena in deseti odstavek 52.a člena Uredbe 651/2014/EU določata obveznost držav članic, da vzpostavijo mehanizem za spremljanje in vračilo sredstev za primer, ko znesek dodeljene pomoči za projekt presega 10 milijonov evrov. Predlog člena podrobneje opredeljuje mehanizem za spremljanje in vračilo sredstev, če se na sofinanciranem omrežju ustvari dodatni čisti dobiček. V tem primeru in tudi za vsa druga, naknadno ugotovljena neupravičena izplačila operaterju sofinanciranega omrežja, se uporablja določba Zakona o javnih finančah, ki ureja vračila v proračun. Vsebina člena je povzeta po devetem odstavku 11. člena ZEKom-1.

K 13. členu

Predlog člena določa pogoje za dodelitev javnih sredstev za projekte skupnega interesa na področju vseevropske infrastrukture za digitalno povezljivost, ki so financirani na podlagi Uredbe (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014. Pogoji so povzeti po 52.b členu Uredbe 651/2014/EU.

K 14. členu

Uredba 651/2014/EU v 52.c členu vzpostavlja možnost, da se potrošnikom zagotovi pomoč v obliki shem bonov za povezljivost, z namenom, da se olajša delo na daljavo ter storitve spletnega izobraževanja ali usposabljanja. Tovrstna pomoč je pod določenimi pogoji izvzeta iz obveznosti priglasitve, da bi se na ta način pripomoglo k premostitvi digitalnega razkoraka na področjih, kjer trg ne deluje, in hkrati omejilo tveganje izkrivljanja konkurence in izrinjanja zasebnih naložb.

Bone za povezljivost lahko uveljavljajo potrošniki pri operaterjih elektronskih komunikacij, če z njimi sklenejo novo pogodbo za storitev dostopa do interneta s hitrostjo prenosa najmanj 100 Mb/s oziroma nadgradijo obstoječo naročnino (ki ni zagotavljala hitrosti prenosa vsaj 100 Mb/s) na storitev, ki zagotavlja hitrost prenosa najmanj 100 Mb/s.

K 15. členu

Predlog člena predvideva, da se javna sredstva, namenjena spodbujanju povezljivosti, izplačajo operaterju, s katerim ima potrošnik sklenjeno pogodbo za zagotavljanje dostopa do interneta s hitrostjo najmanj 100 Mb/s, operater pa bo nato znesek prejetih javnih sredstev potrošniku odštél od višine računa. Sofinancira se lahko 50 odstotkov stroškov za vzpostavitev storitve širokopasovnega dostopa do interneta in 50 odstotkov stroškov mesečne naročnine na storitev širokopasovnega dostopa do

interneta.

K 16. členu

Javna sredstva za spodbujanje povezljivosti se lahko dodelijo le na območjih, na katerih glede na podatke iz geografskega pregleda že obstaja vsaj eno omrežje, ki ves čas omogoča zanesljivo zagotavljanje hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s proti uporabniku. Operaterji, ki imajo na določenem območju takšno omrežje, morajo imeti na podlagi odprtih, preglednih in nediskriminacijskih meril možnost, da jih sofinancer projekta uvrsti na seznam ponudnikov, pri katerih lahko potrošniki uveljavljajo bone za povezljivost. Z namenom, da se potrošnikom olajša izbiro, sofinancer projekta na svojih spletnih straneh objavi seznam operaterjev, pri katerih lahko potrošniki na določenem območju uveljavljajo bone. Ob tem je treba poudariti, da mora biti shema bonov skladna z načelom tehnološke nevtralnosti v smislu, da se lahko boni uporabijo za naročanje na storitve katerega koli operaterja, ki lahko prek obstoječega širokopasovnega omrežja zagotavlja hitrosti najmanj 100 Mb/s, ne glede na uporabljeno tehnologijo.

K 17. členu

Predlog člena v skladu s sedmim odstavkom 52.c člena Uredbe 651/2014/EU določa pogoje, pod katerimi je operater, ki je vertikalno integriran in ima maloprodajni delež nad 25 odstotki, upravičen do javnih sredstev za povezljivost.

K 18. členu

Predlog člena v skladu s petim odstavkom 52.c člena Uredbe 651/2014/EU določa obveznost izvedbe javnega posvetovanja pred objavo ukrepa, s katerim se bodo dodelila javna sredstva za spodbujanje povezljivosti. V okviru javnega posvetovanja se objavijo območja, operaterji, pri katerih je mogoče uveljavljati bone za povezljivost, ter se zberejo informacije glede tržnega deleža operaterjev. Predlog člena se glede izvedbe javnega posvetovanja sklicuje na 7. člen uredbe, ki ureja javno posvetovanje v okviru dodeljevanja javnih sredstev za gradnjo fiksnih visokozmogljivih širokopasovnih omrežij in mobilnih 5G omrežij.

K 19. členu

Člen določa začetek veljavnosti uredbe, to je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.